

Aanmaaktover 54b	PRIJS		250.391
AANMAKEN 1 TON MELK			

Vraag

Wat is de prijs van het aanmaken en leveren van 1 ton melk?

Antwoord

		Recept		ΔS_{σ} [kJ/°K]	ΔS_{cf} [kJ/°K]	ΔS_{θ} [kJ/°K]
<u>1</u>		0,9	koe	21.044	1.578	12.977
<u>2</u>	"	1	vrachtwagen	in 10		
<u>3</u>		4.962	kg zuurstof	n.v.t.	-57.729	n.v.t.
<u>4</u>	"	1.357	kg voedingsstoffen	20.413	-1.227	-3.100
<u>5</u>	"	pm	kJ stroom	in 10		
<u>6</u>		4.962	kg O ₂ van Omgeving	31.790	0	0
<u>7</u>	"	pm	kg CO ₂ naar Omgeving	in 9		
<u>8</u>	"	7.618	kg H ₂ O naar Omgeving	-29.626	0	0
<u>9</u>	"	20,29	kg H ⁺ (aq) naar Omgeving	0	0	0
<u>10</u>	"	1.257,69	kg NO ₃ ⁻ (aq) naar Omgeving	2.962	0	0
<u>11</u>	"	14,40	kg P ₂ O ₅ naar Omgeving	12	0	0
<u>12</u>	"	12,98	kg SO ₂ naar Omgeving	50	0	0
<u>13</u>		1	ton melk maken	-99.402	121.251	226.323
<u>14</u>	"	100	tonkm doen	883	-749	2.939
AMT 54b		1	ton melk klaar	-51.874	63.125	239.139

Gereedschappen

1   0,9   koe

Inzetstaat Melkkoe					
C	T _{p.e.}	T _g	f _n	f _o	f _g
[p.e./jaar]	[sec/p.e.]	[jaar]	[-]	[-]	[-]
10	3,E+06	5	0,85	1,0	2,E-02

Toelichting:

- rijtjesfabriek en rijtjeskantoor zijn begrepen in AT Melkkoe
- productie-eenheid p.e. = 1 ton melk
- C = 10 p.e./jaar
- T_{p.e.} = 365.24.3600/C 3,E+06 sec/p.e.
- f_n = 0,85 want de koe is vooral de laatste

3 maanden bezig met het kalf-embrio; de laatste 2 maanden wordt niet meer gemolken.

- fo = 1,0
- n r.f. = $\sum f_n * f_o =$ 0,9 koe
- fg = $(1/(C * T_g)) * f_n * f_o$ 0,02
- ft = $\sum S_o \text{ na melk} / \sum S_o \text{ na totaal} =$ 0,206 exclusief adem koe want emissie

H₂O en CO₂ is integraal proces dat geldt voor alle produkten en de koe zelf 't Overzicht

- ΔS inzet ger./p.e. = ft * fg * AT 16 Melkkoe [kJ/°K . p.e.]				
AT 16	1 koe afspeken	6,E+06	5,E+05	4,E+06
1	4,E-03 koe doen	21.044	1.578	12.977

2 **1 vrachtwagen**

Voor verplaatsing kalf naar de klant

s = 100 km

Zie verder

14

Men Neme

3 **4.962 kg O₂**

Voor de benodigde zuurstof zie

't Overzicht

Met DT 0 Kooldioxide:

DT 0	1 mol CO ₂ delven klaar	0,31	-0,37	-0,69
3	2,E+05 mol O ₂ doen	n.v.t.	-6,E+04	n.v.t.

- ft is toegepast

Zie verder

Pandgeld

4 **1.357 kg voedingsstoffen koe per ton melk**

Voedingsstoffen per p.e.							
[kg/p.e.]	ΔSσ		ΔScf		ΔSθ		
	[kJ/°K.kg]	[kJ/°K.p.e.]	[kJ/°K.kg]	[kJ/°K.p.e.]	[kJ/°K.kg]	[kJ/°K.p.e.]	
DT 9 Drinkwater	941	4	3.664	-0,001	-1	0,003	3
DT 33 Gras	301	41	12.350	-2	-723	-10	-3.012
DT 34 Mais	98	30	2.937	-1	-64	-10	-979
AMT 56 Sojame	17	86	1.463	-26	-439	52	888
AMT 38b Pulp	17	38	647	-34	-572	29	487
DT 30 Tarwe	4	30	113	-5	-19	29	108
Totaal	1.357		20.413		-1.227		-3.100

Toelichting:

- m koe = 650 kg
- kg/pe = (kg/dag)*365*ft / C waarin (kg/dag) uit
- [kJ/°K.kg] is ontleend aan de betreffende Tover
- [kJ/°K.p.e.] = [kg/p.e.] * [kJ/°K.kg]
- drinkwater: de koe drinkt 125 liter water per dag
- het menu is van een dubbeldoelkoe, die het hele jaar op stal staat, zie
- ft is toegepast op de kolom (kg/p.e.)

Menu Koe

Menu Koe

5 **pm kJ stroom**

Het stroomverbruik is verrekend in

1

Pandgeld

6 **31.790 voor 4.962 kg O₂ van Omgeving**

3

- ft is toegepast, zie 3

Eigenwaarden

7 **pm voor pm kg CO₂ naar Omgeving**

Het is de uitgedemde kooldioxide.

Is verrekend onder

13

8 **-29.626 voor 7.618 kg H₂O naar Omgeving**

- ft is toegepast

Het is de door de drachtige koe uitgedemde waterdamp

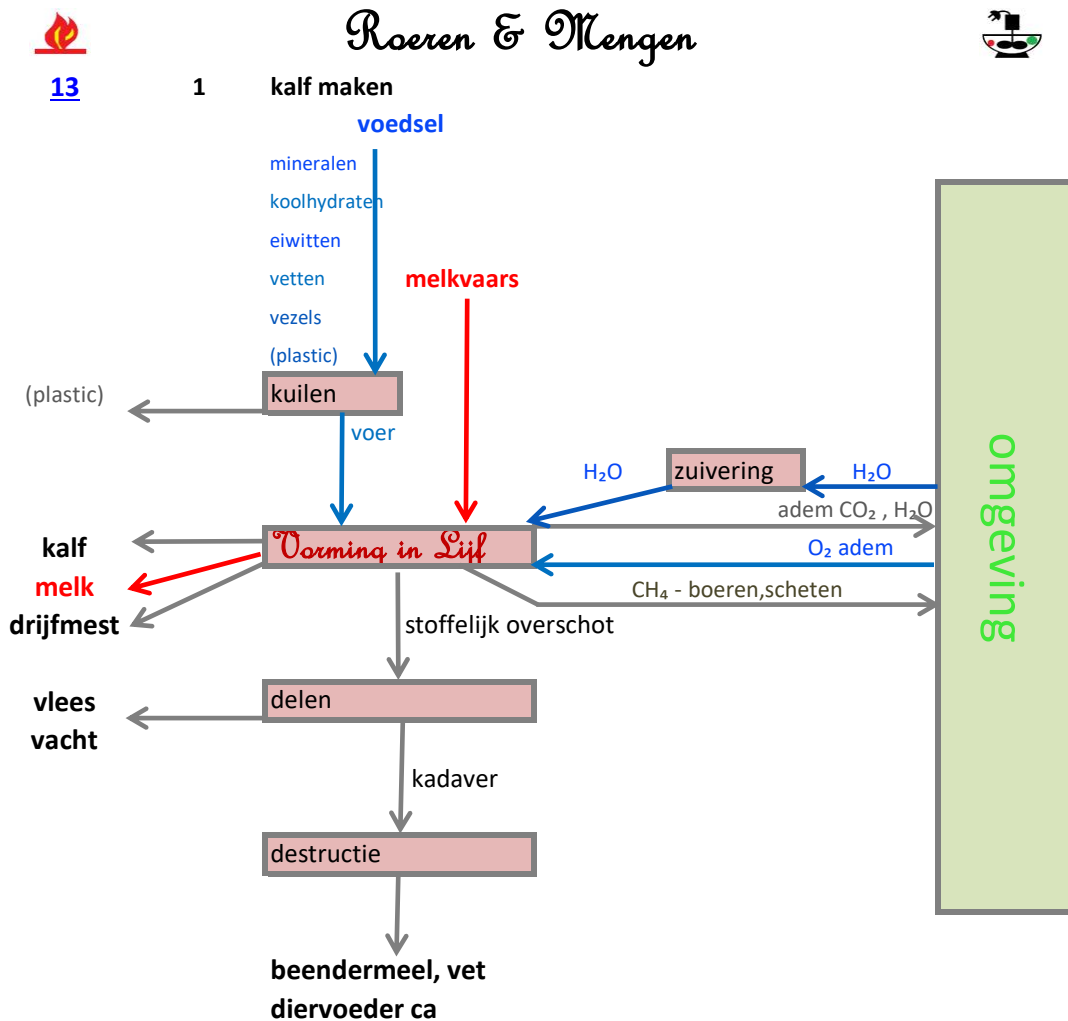
't Overzicht

<u>9</u>	★	0,00	voor	20,3	kg H ⁺ (aq) naar Omgeving.
<u>10</u>	★	2961,65	voor	1.257,7	kg NO ₃ ⁻ (aq) naar Omgeving.
<u>11</u>	★	11,56	voor	14,4	kg P ₂ O ₅ naar Omgeving.
<u>12</u>	★	50,31	voor	13,0	kg SO ₂ naar Omgeving.

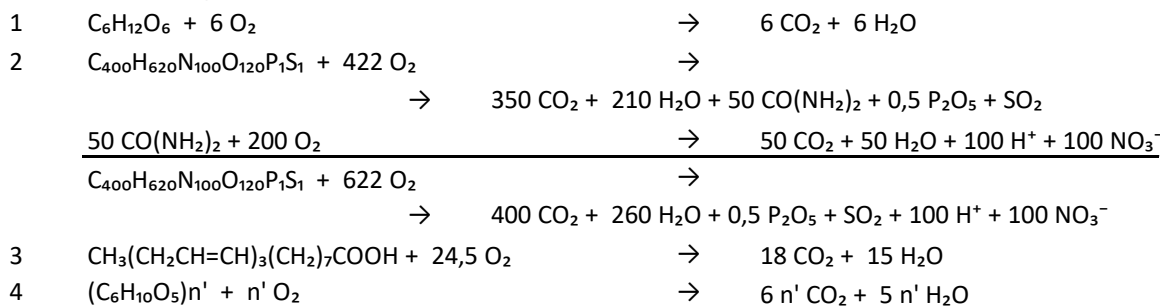
't Overzicht

Toelichting:

- op al deze toverslagen is ft toegepast

● **Vorming So :**

't Overzicht

Termen	M [kg/mol]	n	m [kg/p.e.]	S σ [kJ/°K.mol]	S σ [kJ/°K]	Hf [kJ/mol]	Hf [kJ]
Voor							
H ₂ O-drinken	0,018	1,E+07	228.125	0,070	887.153		
C ₆ H ₁₂ O ₆	0,180	194.085	34.935	0,212	41.146		
C ₄₀₀ H ₆₂₀ N ₁₀₀ O ₁₂₀ P ₁ S ₁	8,803	2.186	19.246	300	655.895		
(CH ₃ (CH ₂ CH=CH) ₃ (CH ₂) ₇ COOH)	0,278	11.479	3.191	0,8	9.183		
vezels (C ₆ H ₁₀ O ₅)n'	0,162	198.756	32.198	0,3	59.627		
O ₂ -vorming	0,032	4,E+06	120.264	0,205	770.444		
Na							
5 kalveren							
H ₂ O	0,018	4.837	87	0,070	339		
C ₆ H ₁₂ O ₆	0,180	29	5	0,212	6		
C ₄₀₀ H ₆₂₀ N ₁₀₀ O ₁₂₀ P ₁ S ₁	8,803	6	56	300	1.923		
(CH ₃ (CH ₂ CH=CH) ₃ (CH ₂) ₇ COOH)	0,278	49	14	0,800	39		
vezels (C ₆ H ₁₀ O ₅)n'	0,162	0	0	0,300	0		
Ca(H ₂ PO ₄) ₂ ·H ₂ O	0,252	269	68	0,260	70		
50.000 kg melk							
H ₂ O	0,018	2.388.889	43.000	0,070	167.222		
C ₆ H ₁₂ O ₆	0,180	13.889	2.500	0,212	2.944		
C ₄₀₀ H ₆₂₀ N ₁₀₀ O ₁₂₀ P ₁ S ₁	8,803	227	2.000	300	68.159		
(CH ₃ (CH ₂ CH=CH) ₃ (CH ₂) ₇ COOH)	0,278	7.194	2.000	0,800	5.755		
vezels (C ₆ H ₁₀ O ₅)n'	0,162	0	0	0,300	0		
Ca(H ₂ PO ₄) ₂ ·H ₂ O	0,252	1.984	500	0,260	516		
125.000 kg drijfmest							
H ₂ O	0,018	6.305.556	113.500	0,070	441.389		
CO ₂	0,044	1.966.489	86.526	0,212	416.896		
H ⁺ (aq)	0,001	491.622	492	0	0		
NO ₃ ⁻ (aq)	0,062	491.622	30.481	0,146	71.777		
P ₂ O ₅	0,142	2.458	349	0,114	280		
SO ₂	0,064	4.916	315	0,248	1.219		
250 kg vlees							
H ₂ O	0,018	9.306	168	0,070	651		
C ₆ H ₁₂ O ₆	0,180	0	0	0,212	0		
C ₄₀₀ H ₆₂₀ N ₁₀₀ O ₁₂₀ P ₁ S ₁	8,803	6	49,8	300	1.695		
(CH ₃ (CH ₂ CH=CH) ₃ (CH ₂) ₇ COOH)	0,278	109	30,3	0,146	16		
vezels (C ₆ H ₁₀ O ₅)n'	0,162	0	0	0,114	0		
Ca(H ₂ PO ₄) ₂ ·H ₂ O	0,252	10	2,50	0,248	2,5		
50 kg vacht							
H ₂ O	0,018	1.806	32,5	0,070	126		
C ₆ H ₁₂ O ₆	0,180	0	0	0,212	0		
C ₄₀₀ H ₆₂₀ N ₁₀₀ O ₁₂₀ P ₁ S ₁	8,803	2,0	17,5	300	596		
(CH ₃ (CH ₂ CH=CH) ₃ (CH ₂) ₇ COOH)	0,278	0	0	0,146	0		
vezels (C ₆ H ₁₀ O ₅)n'	0,162	0	0	0,114	0		
Ca(H ₂ PO ₄) ₂ ·H ₂ O	0,252	0	0	0,248	0		
400 kg overig							
H ₂ O	0,018	11.722	211	0,070	821		
C ₆ H ₁₂ O ₆	0,180	0	0	0,212	0		
C ₄₀₀ H ₆₂₀ N ₁₀₀ O ₁₂₀ P ₁ S ₁	8,803	10	89,7	300	3.057		
(CH ₃ (CH ₂ CH=CH) ₃ (CH ₂) ₇ COOH)	0,278	131	36,3	0,146	19		
vezels (C ₆ H ₁₀ O ₅)n'	0,162	0	0	0,114	0		
Ca(H ₂ PO ₄) ₂ ·H ₂ O	0,252	250	63,0	0,248	62		
331.926 kg adem koe (excl N ₂)							
H ₂ O	0,018	3.951.497	71.127	0,070	276.605		
CO ₂	0,044	5.927.245	260.799	0,213	1.262.503		
$\Delta S_{\sigma} =$					301.240	$\Delta H_f =$	

$$\Delta S_{\sigma} 1 \text{ p.e.} = \Delta S_{\sigma} * ft / (5 * C) = 1.243 \text{ kJ/}^{\circ}\text{K.p.e.}$$

Toelichting:

- dit Overzicht is een kopie van het Overzicht uit AT 16 Melkkoe en slaat dus op 5 kalveren
- getallen uit dit overzicht dus steeds delen door 5

• Vóór:

- de **rode** getallen zijn voor 5 jaar afgeleid uit *Menu Koe*
- het betreft het gemiddelde menu van een koe die nadat zij vaars is geworden 5 jaar leeft om dan tot besluit te worden geslacht

- n O₂-vorming =

$$= \text{verbranding}(6 * n \text{ C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 + 622 * n \text{ C}_{400}\text{H}_{620} + 24,5 * n \text{ CH}_3(\text{CH}_2\text{CH}_2)_n + 6 * n (\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5)_n) \\ \text{verminderd met onverbrande delen die als bouwstof zijn gebruikt in kalveren, melk, vlees, drijfmest, vacht en overig}$$

• Ná:

> kalf

- de koe produceert 5 kalveren
- m kalf = 45 kg
- de samenstelling van een kalf is dezelfde als die van een koe.

samenstelling kalf	
stof	[g/kg]
H ₂ O	387
koolhydraten	23
eiwitten	251
vetten	61
mineralen	302

Deze gegevens zijn overgenomen uit de pandgeldstaat koe

VT 1

> melk

- de koe produceert 10.000 kg melk/jaar
- gedurende 5 jaar
- de samenstelling van rauwe melk zie wikipedia

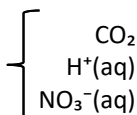
samenstelling melk	
stof	[g/kg]
H ₂ O	860
koolhydraten	50
eiwitten	40
vetten	40
mineralen	10

> drijfmest

- de koe produceert 25.000 kg drijfmest /jaar
- gedurende 5 jaar
- de samenstelling voor ontleding in de bodem

samenstelling d.mest	
stof	[g/kg]
H ₂ O	908
CO(NH ₂) ₂	9
P ₂ O ₅	1,5
K ₂ O	5,4
(C ₆ H ₁₀ O ₅) _n	77

ureum en vezels oxyderen in de Omgeving tot

- n CO₂ = 1 * n ureum in mest + 6 * n vezels in mest =
= 1 * 400 * (n eiwit in - n eiwit na:kalf,melk,vlees,vacht,overig) +
+ 6 * (n vezels in - n vezels na:kalf,melk,vlees,vacht,overig)
- n H⁺(aq) = n CO₂ / 4 zie de chemische reacties
- n NO₃⁻(aq) = n H⁺(aq)
- n P₂O₅ = n H⁺(aq) / 100
- n K₂O = n H⁺(aq) / 200

> vlees

- de koe produceert 250 kg consumptievlees bij de slacht

samenstelling vlees	
stof	[g/kg]
H ₂ O	670
koolhydrate	0
eiwitten	199
vetten	121
vezels	0
mineralen	10

de mineralen wordt geschematiseerd met $\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$

> vacht

- de koe produceert 50 kg bruikbare vacht

samenstelling vacht	
stof	[g/kg]
H ₂ O	650
koolhydrate	0
eiwitten	350
vetten	0
vezels	0
mineralen	0

> overig

- produktie: botten 100 kg
niet cons.vlees 300 „

samenstelling overig						
stof	beenderen		niet-cons.vlees		totaal	
	[g/kg]	[kg]	[g/kg]	[kg]	[g/kg]	[kg]
H ₂ O	100	10	670	201	385	211
koolhydraten	0	0	0	0	0	0
eiwitten	300	30	199	60	250	90
vetten	0	0	121	36	61	36
mineralen	600	60	10	3	305	63

- beenderen: 30% eiwit, 60% zouten, 10% water, wikipedia

- zouten schematiseren tot $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$ superfosfaat

- niet-consumptievlees en weefsel zelfde samenstelling als consumptievlees

> adem koe

- m H₂O = m H₂O-drinken - m H₂O-kalveren, melk, drijfmest, vlees, overig

- n CO₂ = 1,5 * n H₂O-adem

● **Spreiding ΔScf en Opwarming ΔSo :**

> Emissie van kooldioxide door de Koe:

Met Delftover 0 Kooldioxide :

't Overzicht

DT 0		1	mol CO ₂ delven klaar	0,3	-0,4	-0,7
13		-3,E+05	mol CO ₂ doen	-1,E+05	1,E+05	2,E+05

Toelichting:

- het is de som van de waarden uit het Overzicht x ft / 5

> Emissie methaan door de Koe:

D methaan koe = 100 kg CH₄ /jaar

ofwel 25 kg CH₄ /p.e.

ofwel 1.563 mol CH₄ /p.e.

Alhoewel methaan een aanmerkelijk sterker broeikasgas is dan kooldioxide, kan deze emissie worden verwaarloosd omdat:

- het aantal mol CH₄ is een factor 0,005 kleiner

- de verblijftijd van methaan in de dampkring is ca 10 jaar tegenover ca 200 jaar voor kooldioxide

14 100 tonkm doen

● Vrachtwagen :

Verplaatsen 1 ton melk
over 100 km 2

Met VT 1 Vrachtwagen :

VT 1		1	vwtonkm klaar	8,8	-7,5	29,4
14		100	vwtonkm doen	883	-749	2.939

Klaar !

Bronnen:

